

K O B R A

KULTURNÍ OBČASNÍK REGIONÁLNÍCH
AUTORŮ

ČERVENEC 2005 *** ROČNÍK VI.*** ČÍSLO 7

Citát inspirující:

Prozhané dítě je většinou slibným spisovatelem.

Juan Marsé (španělský spisovatel)

Letní rýmovačka

Renáta ŠTASTNÁ

Sekala jsem kosou
Chtěls' mě vidět bosou
Kopřivy mě pálily
Tobě oči zářily
Sekala jsem kosou

Sekala jsem srpem
I když nebyl srpen
Slunce prudce svítilo
Tobě se to líbilo
Sekala jsem srpem

Vzala bych si sekačku
Ale není za kačku
Tak u stolu sedíš
Smutně na mě hledíš
Vzala bych si sekačku

O TĚ DOVOLENÉ

Tak už to mám za sebou! Zahraniční pobyt u moře! Chtělo by se mi pokleknout na brněnském letišti Tuřany, když jsem opět sestoupil na naši matičku Zemi, že jsem ve zdraví zase doma! Proč člověk vlastně o dovolené riskuje svoje zdraví, snad i život? Stojí to za tu trochu slané vody (stačila by sůl z našeho obchodního řetězce vsypaná do místního rybníka, aby napodobila moře? Mají naše markety vůbec tolik soli na skladě?) Vzal jsem si svůj poznámkový blok, bez kterého žádný pořádný „sepisovatel“ nevyrazí ani na nákup do nedalekého konzumu, a začal sepisovat aktiva a pasiva.

Tak především: Statistiky leteckých katastrof jsou neúprosné, viz www.havarie.com/letadlo. Zvláště když vás půvabná letuška ujistí, že kdyby se opravdu něco stalo, tak nám nepomůže ani Aláh, ani Jehova, ani Ježíš Kristus, ani děd Ufel (abych oslovil i Svědky Kedlubnovy) ani plovací vesta pod sedadlem.

A pak vlastní pobyt: Na tvrzení Řeků, že jen zbabělec předjíždí vlevo, něco bude. Ostatně řidič autobusu ve velmi zvlněném terénu, při odvozu z letiště do střediska, neustále mobiloval a řídil jednou rukou. Když konečně domobiloval, tak řídil zase jednou rukou, neboť druhou se modlil. Že by se modlil, aby nám neselhaly brzdy? Ale i to jsem přežil.

Na pokoji jsem se hladově vrhnul na studenou večeři, abych ukojil své chuťové vjemy. Jenže v půl páté ráno jsem už seděl na záchodové míse a můj obsah dutiny břišní tančil nekonečný kankán. Zřejmě se mu to líbilo, neboť jsem absolvoval asi osm přidavků. V poloze sedícího trpícího jsem vzpomínal na majora Jišu na VÚ 4447, který nám v úvodním slovu vykládal, co je to průjem: „Soudruzi, průjem, to je dvacet stříkavých stolic denně!“

Ale abych nezdržoval, průjem byl po několika dnech vystřídán zácpou, a to jsem jedl pouze potraviny prověřené, např. vejce. Snad řecké i naše řehečské slepice snášejí stejná vejce?

Na balkóně mě neustále obtěžovali komáři, na pláži zase sousedé z hotelu. V moři jsem si šlápnul na mořského ježka, na pláži jsem se neustále musel dívat na miss monokiny věkové kategorie nad 90 let. Mimochodem manželka si při pohledu na onu dámu vzpomněla na starý vtíp, jak najdou starší ženu s prostřeleným levým kolenem. Ta chtěla spáchat sebevraždu, a tak dala na radu kolegyňe, přiložila si hlaveň pistole pod levý prs a prostřelila si koleno.

A když si vzpomenu na spálené celé tělo, podrážděnou kýlu od kufrů plných suvenýrů, obtěžující spoluobčany z EU, zvláště německy mluvící, svým hlasitým halasem, tak si musím položit otázku: Proč vlastně na tu dovolenou jezdím?

Přeji vám hezkou příjemnou dovolenou a už se těším, jak budu v zimě nad fotografiemi líčit příbuzným a známým, jakou bezvadnou dovolenou jsem prožil, ale především se těším, až zase vydají naše CK (neplést s c. a k.) krásné barevné katalogy na novou sezónu, abych v nich mohl listovat a hledat překrásná místa naší planety, kde bych chtěl prožít ty nejbáječnější dny dovolené roku 2006.

Václav

VÍTE,ŽE ...

- Ve Tvaru č.12/2005 v rubrice Továrna na absolutno (str. 16) je krátká zmínka o poezii Václava France. Autorkou článku je Božena Správcová.

- V Nových Novinách ze dne 1.července 2005 je článek Martina Žantovského Verše současníků zazní na bráně, ve kterém zve zájemce na Valdickou bránu, kde se 7.července uskuteční čtení členů LISu pod názvem ZeTmy aneb Toužím po touze.

- Na 49. Šrámkově Sobotce získal v třetí kategorii literární soutěže čestné uznání Václav Franc za práci Jaroslav Drbohlav (1893 – 1946), pojednávající o významném českém lékaři a mikrobiologovi pocházejícím z Úlibic (úryvek v dnešní Kobře).

- Občanské sdružení Maryška z Bohumína vydalo Almanach 2005, ve kterém je uveřejněna tvorba Václava France (básně Zpáteční cesta do dětství, Post scriptum, Čtyřicítka) a Pavla Honse (báseň Lady Agonie).

- V 3.ročníku Literární Vysočiny v Chotěboři získal v kategorii próza Václav Franc čestné uznání za povídku Kořeny. V rámci festivalu bylo vydáno souhrnné CD ze tří ročníků, kde jsou uvedeni tři naši úspěšní autoři z předchozích ročníků (2003 – Bohumír Procházka, 2004 – Milan Ciler a 2005 – Václav Franc). Na CD jsou uveřejněny ukázky z tvorby Milana Citera.

- Pražské nakladatelství Rodiče vydalo knihu Nevěry II, ve kterém najdete 20 povídek českých autorů na téma NEVĚRA a poezii Jiřího Žáčka. Vedle známých autorů (Bajaja, Cimický, Kostrhun, Světlík atp.) zde najdete i povídku Jak uvadlá láska Václava France.

- V rámci hudebně - literárního večera na Valdické bráně (7.července 2005) vyšel sborník zúčastněných autorů Ze Tmy – Toužím po touze, kde je zastoupena tvorba pětice autorů (Monika Eberlová, Martin Žantovský, Bohumír procházka, Václav Teslík a Václav Franc).

Václav

KOLO

Zlata Zákoutská

Usedla do široké prohlubně plné vůně hub, jehličí a vlhké země. Bylo to její tajné místo, kde ráda při svých toulkách lesem odpočívala, přemýšlela, někdy četla, nebo i psala. Oáza klidu a spočinutí, kam člověk zabloudil jen velmi zřídka. Nad ní rozkládal své větve skoro až k zemi mohutný dub. Pomyslela si něco o klíšťatech, ale malátnost jí nedovolila vstát, vlastně se jí ochotně poddala. Ze směsi vůní smoly a dozrávajících malin se jí nějak zatočila hlava. Lehla si a sledovala oblaka, občas prolétl zorným úhlem ptát, nebo jim mihla větev dubu rozkývaná teplým vánkem. Uvědomovala si klid a spokojenost, která jí ovládla, přestávala vnímat zvuky, své okolí a pomalu usínala.

Na policejní stanici přišel starší muž ohlásit nález kola, které už třetí den stálo zamčené na kraji lesa, sousedícího s jeho zahradou. Je uloženo u něj ve stodole. Udal svoji adresu, popis kola a obsahu brašen a těžkým krokem odcházel. Z městečka Předhradí domů ho čekala dobrá půlhodinka chůze. Cestou mu vrtalo hlavou, jak může někdo zapomenout v lese kolo s jídlem a pitím a dít se s taškou nebo košíkem hub, když je jich letos tolik, pěšky. To kolo už někde viděl, bylo nápadné svými světlešedými brašnami, visícími po obou stranách nad zadním kolem. Určitě ho viděl, ale co, policajti si poradí sami. Další starosti si nepřipouštěl, hlavně, že to má s krku, aby ho někdo neobvinil, že si kolo přivlastnil.

Marně zvonila na sousedku. Chtěla si půjčit kolo a odvézt balík na poštu. Bude to muset nechat na zítra. V podvečer se znovu Benešová dobývala k sousedce Kalenské. Bouchala na okno i dveře, nahlížela dovnitř.

Uvědomila si, že ji od neděle neviděla a už je středa. Je to divné, Kalenská je sama, děti má daleko a když odjíždí, vždy přinese klíč, aby pečovala o kytky a kocoura. večer se podělila o své starosti a pochybnosti s manželem.

Rozhodli se zavolat na policejní stanici do Předhradí.

Službu měl mladý strážmistr Holý. Na stanici nebyl dlouho, ale byl z nedalekých Kunic, takže okolí dobře znal.

„Slyším, ano, píšu si, znám vás i paní Kalenskou. Poslyšte, nejezdila ona na kole s šedými brašnami? Jak jsem to uhodl? Máme tady hlášený nález takového kola.“

Stručně se rozloučil a zavěsil.

Ještě večer začala pátrací akce. Kolo ze stodoly převezli na stanici a od místa, kde původně stálo, nastoupilo několik mužů k pátrání. Ztěžovala je tma,

podhorský, členitý terén i zatažená bezhvězdná obloha, slibující brzký déšť. Bezvýsledně prošli určený úsek a vraceli se. Do svítání daleko a drobný déšť byl nepříjemný. S rozbřeskem, posílení další pěti pátračů, zahájili pročešávání lesa od místa, kde v noci skončili. Teprve na sklonku odpoledne objevili pod větvemi stromu košík s houbami a kousek od něj travnatý dolík. Hnědé kalhoty a zelená bunda ladily s okolním zbarvením.

Rozběhla se vyšetřovací rutina: fotograf, zajištění stop a doličných předmětů. V ruce svírala nůž, u druhé, polorozevřeně dlani ležel zavadlý hříbek. Oči byly vyvráceny k nebi, ve tváři klid a náznak úsměvu z poslední myšlenky.

Smutný příběh končil konstatováním pitevního nálezu, diagnóza - mozková mrtvice bez známek cizího zavinění.

Zemřela tiše, doslova v klínu milované přírody.

ŘEKNI MI, CO ČTEŠ ...

Jan Šebelka - Perpetuum mobile aneb Vládcové (nakladatelství Bor , 2003)

Kniha libereckého autora Jana Šebelky je vlastně třetím dílem tragikomedie (první díl Případ spravedlivého vraha, druhý díl Smrt podle Marka), ve které hlavní hrdina, propuštěný novinář Marek, hledá způsob obživy, ale ... vzhledem k tomu, že hodně ví o dění ve městě a především o mocných dnešních dnů, je řadě lidí nebezpečný. Ani jeho soukromý život není bez komplikací, např. mladá přítelkyně čeká dítě, bývalá manželka s nevyléčitelnou rakovinou slinivky břišní.

Autor uvádí v podtitulu, že se jedná o „politický western“ a stále se v knize vrací k slavnému filmu Sedm statečných. Kalverova banda se v libereckém prostředí mění na lidi ovládající region, a tak se Marek rozhodně s nimi skoncovat. Pod nejrůznějšími záminkami se mu podaří postupně odstranit z vedení města a dalších institucí „Kalverovce“. Sám často riskuje, dostává se do vězení a jeho pracovní problémy se projevují i v soukromí.

Musím říci, že mě Šebelkův román zaujal. Jednak je skutečně napínavý od počátku do konce, rozvíjí postupně několik dějových linií a vztahů. Je vidět, že autor skutečně dobře zná novinářské prostředí, o kterém píše (v letech 1993 až 2000 pracoval jako novinář). Nevím, do jaké míry je děj autobiografií, ale zcela určitě hádám, že obsahuje řadu autentických postřehů a prožitků.

Myslím si, že je to román odkrývající oči, neboť stejně jako v Liberci i v našich městech a obcích mohou existovat (a zcela jistě leckde existují) ony skupiny typu „já na bráchu, brácha na mě,“ o kterých Šebelka píše. Stále se volá po současných námětech a tato kniha je aktuální, dokonce si dovedu představit, že by byl děj zfilmován. (Nevím, jak by se to líbilo těm dnešním „mužům na radnicích“).

Oceňuji i autorovu schopnost vedení dialogů, dějovost i zachycení erotických pasáží, nesklouzávajících do laciných podbízivostí. Škoda jen že Šebelkova kniha (koupil jsem ji v Liberci) více neprorazila do knihkupectví po vlastech českých. Bohužel i zde zřejmě funguje nějaká ta „Kalverova banda“ upřednostňující knihy velkých nakladatelství, převážně pražských či brněnských. A venkov (tím nechci urazit Liberec) má těch šancí poskromnu.

Nakonec kdo zná Jana Šebelku z Liberce? A přitom (viz str. 187 – „Pravda byla v tu dobu jen to, co se objevilo v televizi.“ ...) tvorba těch dokola omílaných „literárních hvězd“ mu nesaží ani po kolena.

A kniha je to zajímavá také tím, že čtenáře nutí přemýšlet, což je možná pro řadu dnešních čtenářů, raději přijímajících stokrát předžvýkané perličky ze života slavných, problém!

Václav

P.S. Rád si přečtu i dvě předchozí knihy, pokud je seženu, neboť se do Liberce v nejbližší době nechystám. A ještě dovětek, myslím si, že pokud bude mít Prochor a třeba Veseláč či další zájem, knihu rád zapůjčím a jako návnadu několik ukázek. Stojí za přemýšlení:

str. 30-31 : Za komunistů existovaly berličky, o které se mohli lidé opřít. Fungovala zahraniční rádia, exilová vydavatelství, někdo občas vyjel ven. To vše přinášelo jiný pohled, jiný úhel na tehdejší socialistickou realitu. A lidé ji, i když potají, doslova hltali. Kdo bude jiný pohled na svět, komunální i vysokou politiku, na umělecká díla, na to, co se děje v nemocnicích, na úřadech, při zadávání státních zakázek atd. zajišťovat dnes? Že to nebudou novináři, mu bylo jasné. Demagogie jen pokvete. Pohnojeno má fantasticky. Goebbels tvrdil, že stokrát opakovaná lež se stává pravdou. V době komerční televize ji stačí omlét desetkrát. Co nebylo v televizi, neexistuje. Lidé už také nic nehltají, jako by je věci veřejně přestaly zajímat.

str.35 : Občas si člověk nemůže nepoložit otázku, co vůbec člověka vede k tomu, aby vstoupil do politické strany, aby při volbách soutěžil o křeslo poslance, radního, náměstka nebo primátora. Jsou to neposkvrněné ideje, touha změnit svět, společnost, nutkání rozvíjet město a pomáhat ostatním? To by bylo skvělé, ale obávám se, že to funguje jinak. Hlavní roli u nich nebude hrát altruismus, ale touha po penězích, prachách, prašulích.

str. 160 - 161 : Kradou ale víc a bez zábran. Jako dřív jim slouží partaj coby výtah k moci. Stejně jako předtím to není o ideologii, moc a prachy chutnají pořád stejně, ale v tom není hlavní problém. Ti nahoře si vytvořili systém, který je neprůhledný, a úporně ho brání. Nikomu nedovolí, aby je kontroloval. Lidé rychle zapomněli, jak se komunisté chovali, a nyní tolerují stejné činy jiným, aniž by se nad tím pozastavili.

HUDEBNĚ –LITERÁRNÍ VEČER NA VALDICKÉ BRÁNĚ

V podvečer 7.července se otevřela Valdická brána všem příznivcům poezie, literatury a hudby. Proběhl zde program v rámci divadelního festivalu Mezi patry s názvem ZeTmy aneb Toužím po touze, propojen společným tématem – láska, lyrika, erotika. Na začátku představení se celý prostor zahalil tmou a ozvaly se tóny příčné flétny, kterou malebně rozezněla studentka konzervatoře Jana Konopásková. Po skladbě rozsvítila svoji svíčku uloženou v nabarvené sklenici od okurek. Postupně zažehli své svíčky v různě nabarvených sklenicích i zúčastnění autoři: Václav Franc, Monika Eberlová, Václav Teslík a ProChor. Každý přinesl své poselství světla, tepla, sounáležitosti. Rozeběhl se tak příběh příjemného setkání u společného čtení, které nepostrádalo kouzlo důvěrnosti, tajemství a živosti. Autoři sedící různě v prostoru – na schodech, v mezipatře i těsně u diváků se střídali v přímé řeči povídek i vyprávění, Václav Teslík projevil smyslovou otevřenost při přednesu svých sonetů s vlastní pohybovou dramaturgií. Zazněla poezie i Martina Žantovského z úst ProChora. ProChor vybrané básně i povídky doprovázel hrou na foukací harmoniku a Jana Konopásková dokreslila svým uměním útulný hudebně-literární večer na Valdické bráně. Hrála skladby veselé, hravé, ale i vážné, dle obsahu čtených ukázek. Na závěr pořadu se účinkující rozloučili s diváky symbolickým sfouknutím svíček a popřáli jim dobrou noc. Z diváckých ohlasů zaznělo nejedno milé překvapení, jak zajímavě může být podáno autorské čtení, čekali spíše suchopárnost. U vstupu byly rozdány sborníčky zúčastněných autorů, které jsme k této příležitosti vydali. Reportáž z večera natočila Vladka Matějková pro Český rozhlas Hradec Králové. Fotografie z tohoto vystoupení i jiných akcí lze shlédnout na: www.zantovsky.wz.cz.

Zdá se, že dveře dalšího vystoupení v rámci festivalu Mezi patry příští rok, jsou nám otevřeny. Záleží jen na nás, zda opět vstoupíme ... režie dalšího večera je již napsána - máte se na co těšit ...

Eberlová Monika

BOBKY

Renáta ŠŤASTNÁ

Jsou legrační. Malí lidé – kluci, holky, zkrátka děti. Naše děti. A ty jejich problémy, kam se na ně hrabe kdekerý dospělák. Nedávno jsem byla svědkem jednoho rozhovoru na pískovišti. Tam se děly věci, pane. Každá máma to zná. A přijde jí to ohrané, normální, obyčejné, trochu levné a vlastně i tak trochu nuda. A hlavně naivní. O nic tam nejde. Ale ono tam jde o moc. Ti prckové v tom naivitu necítí. Oni o ní vůbec nevědí, neznají ji. Stejně jako spoustu jiných věcí. Jsou tak čisté a přímí. Děti ... Dospělí se často bojí té jejich přímosti.

„Tohle ale nikde neříkej, zlato,“ nabádá maminka prcka.

„A proč?“ velké oči vzhlížejí k mámě.

„Prostě ne,“ trvá si máma na svém.

„Ale proč?“ kouše si prcek spodní ret a nechápe.

„Prostě ne a víc se o tom bavit nebudeme,“ a víc se o tom nebaví. A prcek tápe. Ptá se nahlas proč. Potom se ptá potichu. Odpověď ale nedostane. Pořád ale neví proč to neříct. Proč? Vždyť u toho máma byla, tak proč mám říct, že to bylo jinak? Tak proč? Nechápe. A tak to řekne popravdě. A vidí, jak ta jeho zlatá máma obrací oči v sloup a tiše mu hrozí: „Počkej, ty to schytáš...“. A prcek to doma opravdu schytá a zase se ptá proč. Jeho zlatá máma mlčí a ještě mu uštedří další políček. Kruh se uzavírá. Zmatek. Proč je to jinak než to bylo? Proč je to jinak, než to vypadá? Co vlastně můžu? A zase „proč?“ – ptá se to větší. Ten prcek na pískovišti to neřeší. A má recht.

„Ajoj štlejdo, pod', ukáju ti bobky,“ táhl včera můj bezmála tříletý syn úplně cizího pána, co přijel za taťkou, za ruku. Pán pokrčil rameny, tváře mu zrůžověly a klopil oči. Ale šel. A ten malej kluk měl pocit vítězství. Ukázal, co chtěl a vůbec neřešil, že takový bobky jsou věc čistě soukromá.

Líbí se mi to na nich. Jak jsou bezprostřední a přímí a ještě se při tom člověku dívají do očí. Bez náznaku lsti a přetvářky. To nám, dospělákům chybí. Někdy. Často je to totiž jednodušší – lest a přetvářka, okolí to v tu chvíli tolik nebolí a hrdina zůstává hrdinou. Škoda, v každém dospělákovi by měl aspoň trochu zůstat ten prcek, co neřeší jestli se to hodí nebo ne a klidně jde ukázat ...

(19.5.2005)

FOTA ZE STMELOVACÍ KOMISE

Na adrese www.zantovsky.wz.cz najdete fotoarchiv různých společných příležitostí ze Žantovského okruhu. Nejaktuálnější je fotoreportáž ze zasedání stmelovací komise v Prochorově 10. června 2005.

Na této adrese naleznete i v budoucnosti fotografie z dalších akcí. Bagr s námi.

www.zantovsky.wz.cz

LITERÁRNÍ SOUTĚŽE

Literární Šumava 2005

Soutěže se může zúčastnit každý autor starší 15 let, který není profesionálním spisovatelem nebo novinářem. Lze zaslat původní, dosud nepublikované práce z oboru poezie (3 – 5 básní) a prózy (max. 5 stran textu), psané na stroji nebo počítači na formátu A4, ve čtyřech vyhotoveních. Práce lze zaslat rovněž e-mailem ve formátu DOC nebo RTF. Příspěvky mohou být na volné téma, hlavní cena bude udělena za příspěvek vztahující se k Šumavě a Pošumaví. Autor uvede jméno a příjmení, datum narození, kontaktní adresu vč. telefonu a e-mailu, školu či povolání. Práce bude hodnotit odborná porota, a to ve dvou věkových kategoriích: autoři do 25 let a nad 25 let. Všichni účastníci budou počátkem prosince pozváni na závěrečný seminář, na kterém budou vyhodnoceny a odměněny nejlepší příspěvky. Příspěvky zasílejte na: Městská knihovna Klatovy, Balbínova 59, 339 01 Klatovy. Uzávěrka: 30.09.2005. (Podle www.neraweb.cz, kde najdete i další soutěže.) Václav

ČESKO – SLOVENSKÁ SVATBA

Svatba, kterou jsem předpověděl již v květnové KOBŘE, se koncem července stane skutečností. Zuzana Vnučáková a Pavel Herbrych si řeknou své ano! Jménem LISU, neboť LIS, a především Jičínské poetické jaro, má na jejich seznámení svůj podíl, přeji oběma, aby jim všechno klapalo, život byl krásná báseň bez špatných rýmů. A doufám, že Pavel nezapomene na rodný spolek.

Václav

P.S. Za pomoci Evy Jebavé a Martina Žantovského byla zakoupena publikace o České republice a předána Pavlovi jako svatební dar od LISu. Přibaleno ještě Poslední polínko z jičínského ohně s poukazem, že smí rozbalit až před svatební nocí. Abyste o tom věděli, že LIS na Pavla nezapomněl.

proChor

PSÍ VÍNO ZVE

Pro zájemce o Psí víno sděluji, že 19. až 21. srpna 2005 pořádáme opět Veřejné zasedání redakční rady, a sice na Štenglově chalupě v Českém ráji u Turnova. Vezměte si s sebou karimatku a spacák, podrobnější odpovědi se Vám dostane na mailové adrese Psiho vína (psi.vino@volny.cz). Kromě pití se bude číst, rozebírat PV, výletovat a doufám, že písemně připraveně diskutovat: navrhuji téma „Kde je zakopaná moderna?“, „Existuje dnes v umění něco, co vynechat znamená nebýt in?“ Ale rád si vyslechnu i jiný příspěvek na téma, které zajímá či trápí pro změnu zase Vás.

Jaroslav Kovanda, Psí víno č.33

HISTORICKÁ OHLÉDNUTÍ

JAROSLAV DRBOHLAV

(* 14. března 1893 v Úlibicích - † 11. srpna 1946 v Praze)

Jaroslav Drbohlav, v zahraničí jeden z nejznámějších českých lékařů 20. a 30. let 20. století, přední mikrobiolog, po kterém je dokonce pojmenováno kultivační médium, se narodil v úlibické škole v březnu 1893 v rodině Josefa Drbohlava, řídicího učitele. Školní docházku začal v Úlibicích ve školním roce 1899/1900. Následně přešel na gymnázium do Jičína, kde maturoval v roce 1912. Ve studentské době na něj měl vliv především učitel přírodopisu Gotthard Smolař. Po střední škole vedla Drbohlavova cesta na lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, kde jej upoutala osobnost profesora Babáka, fyziologa, u něhož pracoval na otázkách dýchání. Jako student uveřejnil několik prací o fyziologii dýchání některých nižších živočichů. V letech 1915 až 1917 byl asistentem bakteriologického ústavu profesora Honla. V roce 1917 ukončil studium na lékařské fakultě a byl promován doktorem lékařství. Po 1. světové válce byl pověřen zřízením prosektury a diagnostické stanice v Moravské Ostravě a Zábřehu nad Odrou, kde se podílel na zdolání epidemie pravých neštovic. Počátkem září 1921 je Drbohlav vyslán ministerstvem zdravotnictví jako stipendista Rockefellerovy nadace na studium do Spojených států. Největším úspěchem pobytu ve Spojených státech je výsledek spolupráce s dr. W. C. Boeckem, kultivace amoeb způsobujících tropickou dysenterii. Význam objevu spočívá především v možnosti, že na kultuře lze in vitro zkoušet účinek chemoterapeutik namířených proti pathogenním amoebám. Prof. dr. A. Fingerland popisuje tento objev v nekrologu Za doc. dr. Jaroslavem Drbohlavem následovně:

„Dne 18. února 1924 podařilo se dr. Boeckovi získat náhodou kulturu amoeb ze stolice jednoho afrického misionáře, který dvě léta před tím měl tropickou dysenterii, byl tehdy léčen emetinem a od té doby se cítil úplně zdrav. Boeck kultivoval jeho stolicí na vaječné půdě, přelitě zředěným lidským serem, aby získal bičíkovce, kteří by snad mohli být ve stolici přítomni. Byl překvapen, když po několika dnech bylo v kultuře množství amoeb. Drbohlavovi se podařila kultura o deset dní později, když použil šikmého krevního agaru, přelitého zředěným lidským serem. Ve stolici byly jednak nepohyblivé cysty amoeb, jednak vegetativní formy s pohlcenými červenými krvinkami. U pacienta byla proktoskopicky prokázána vředová kolitida, a tak odhaleno latentní onemocnění.

... Získanou kulturou byly pak uměle infikovány kočky. Dostaly amoebovou kolitidu, a u jedné se dokonce vytvořil amoebový jaterní absces. Ze stolice nemocných koček byly opět získány pozitivní kultury pathogenních amoeb, jež bylo lze, stejně jako u pacienta, neomezeně dlouho udržovati na umělých

půdách při přeočkování každého třetího dne. Tím byla kultivace pathogenních amoeb (entamoeba histolytica) poprvé bezpečně dosažena.“

Jaroslav Drbohlav byl pracovně nejen v USA, ale vydal se i do Anglie, kde pracoval v Londýně v ústavu Wellcome Bureau of Societific Research a London School of Tropical Medicine and Hygiene. Navštívil Lister Institut, National Institut for Medical Research. Na pozvání přednášel v Royal Society for Tropical Medicine and Hygiene o kultivaci amoeb. Navštívil i univerzitu ve skotském Edinburgu a Ústav pro tropickou hygienu v Liverpoolu. Působil ve Francii, kde pracoval v Paříži na zdokonalení kultivace amoeb pathogenních, navštívil Pasterův ústav a přednášel v Société de Pathologie Exotique o kultivaci amoeb. Navštívil švýcarskou Ženevu, kde se na pozvání ředitele zdravotní sekce Ligy národů prof. dra Rajchmana seznámil s organizací sekce Ligy. Ve Vídni navštívil ústav pro výrobu ser, řízený prof. Krausem, a do Prahy se definitivně vrátil koncem července 1925.

Dne 5. listopadu 1925 byl otevřen Státní zdravotní ústav v Praze a Jaroslav Drbohlav byl ministerstvem zdravotnictví přidělen do IV. oddělení pro mikrobiální diagnostiku. Jeho cílem bylo vybudování laboratoří pro parazitologii a lékařskou entomologii. Ve vědecké práci se zabývá morfologií kultur bacila pyocynea napadeného bakteriofágem. V roce 1929 je jmenován přednostou oddělení pro mikrobiální diagnostiku Státního zdravotního ústavu v Praze. V roce 1931 byl jmenován docentem patologické mikrobiologie na vysoké škole technické a v roce 1932 byla rozšířena jeho habilitace na obor hygieny. Jako úřední lékař dosáhl titulu vrchní zdravotní rada. Měl významnou účast na vybudování Státního zdravotního ústavu v Praze. Byl bojovníkem česko-americké spolupráce a předsedou lékařské sekce Amerického ústavu v Praze. Dr. Oscar Felsenfeld o něm napsal, že rozuměl Americe a vědecká Amerika rozuměla jemu i ctíla ho tak, jako žádného od dob Purkyně. Právě na návrh doktora Felsenfelda byl Jaroslav Drbohlav zvolen členem významné americké společnosti „American Mikroskopical Society“.

Měl i zásluhy na dotaci Státního zdravotního ústavu z Rockefellerovy nadace, díky níž dostali mladí lékaři stipendia v USA. Vědecké úspěchy úlibického rodáka by pokračovaly, kdyby nezasáhla 2. světová válka. Musel opustit Státní zdravotní ústav, poněvadž, jak píše prof. Fingerland, podal snad nepravdivý posudek o umístění německých dětí a studentů v krásných budovách moderního Zlína, protože tam byl endemický tyf břišní. Německé úřady považovaly Drbohlavovo dobrozdání za sabotáž, a převelely jej do služeb zemského úřadu a v roce 1944 do předčasné penze.

Ani osvobození v květnu 1945 nepřineslo naplnění plánů vědce a lékaře Jaroslava Drbohlava, neboť se po opakovaných žádostech nevrátil na místo do Státního zdravotního ústavu a pracoval na zemském úřadě. Zemřel dne 11. srpna 1946 v Praze ve věku 53 let po nedlouhé srdeční chorobě.

*(Václav Franc,
úryvek z práce, která získala čestné uznání na 49.Šrámkově Sobotce).*

ŘEHEČSKÝ STMELÁČ

Po velkém úspěchu stmeláče č.1 letošního roku v červnu u Prochora se koná letošní stmeláč č.2, tentokrát v Řehči čp. 5 u Václava. Akce začíná v pátek 15.června 2005 v 18 hodin. Vítán je každý, kdo přijde s dobrou náladou. Před vlastním stmeláčem se uskuteční „demonstrace“ na řehečském náměstí, kde budou čtena díla oslavující velikost naší velkoobce. Nezapomeňte si přibalit legraci, dobré počasí zajištěno vyšší mocí!

Václav

(foto)

Závěrečné foto je z Literární Vysočiny (společné foto oceněných autorů a pořadatelů). Zcela vpravo je i moje maličkost. (Prochorova hlava vykukuje vpravo dole). Obsáhlejší příspěvky z Chotěboře a Šrámkovy Sobotky slibují v příští, srpnové, Kobře. Těšte se!

Václav

KOBRA

Kulturní občasník regionálních autorů

Vydává Literární spolek při Městské knihovně v Jičíně jako interní tiskovinu.

Připravil : Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Ročník 6. Číslo 7. Červenec 2005 .

(14. července 2005)

www.kobra.zde.cz